

Judecătoria Centru, mun. Chişinău
Judecător: L.Vasilevici
Curtea de Apel Chişinău
Judecători: N.Vascan, V.Negru, Iu.Cotruţă

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiţie

D E C I Z I E

28 octombrie 2015

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
lărgit al Curţii Supreme de Justiţie

În componenţa:

Preşedintele şedinţei, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători:

Valeriu Doagă, Ion Druţă,

Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al RM, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihai Alexandru împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM privind anularea ordinului, restabilirea în funcţia anterior deţinută, încasarea salariului pentru lipsa forţată de la serviciu şi încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 22 aprilie 2015,

CONSTATĂ:

La 04.06.2013, reclamantul Mihai Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM cu privire la anularea ordinului de eliberare ca ilegal şi restabilirea în funcţia deţinută pînă la eliberare, încasarea salariului pentru lipsa forţată de la muncă, repararea prejudiciului moral în mărime de 5 salarii medii lunare, precum şi încasarea cheltuielilor pentru asistenţă juridică.

În motivarea acţiunii, reclamantul a invocat că a deţinut funcţia de şef-adjunct al Direcţiei generale servicii operative. La data de 28.01.2013, reclamantul, în contextul reformei instituţionale şi organizatorice a MAI, a aplicării Hotărîrii Guvernului nr. 986 din 24.12.2012 şi a Hotărîrii Guvernului nr. 990 din 26.12.2012, a fost preavizat în conformitate cu art. 86 alin. (1) din Codul muncii despre reducerea funcţiei. La data de 03.05.2013, prin procesul-verbal nr. 34/3-1322, reclamantului i s-a propus funcţia de şef al secţiei analiză şi planificare al Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane al Inspectoratului Naţional de Investigaţii. Reclamantul a indicat că funcţia propusă este una de analiză şi nu are nimic comun cu specializarea de ofiţer operativ pe care o are reclamantul. Mai mult decît atît, pîrîtul dispunea de funcţii vacante, de nivelul şi competenţa celei pe care o deţinea reclamantul şi respectiv, care puteau dar nu au fost propuse reclamantului.

Susţine că ulterior, prin ordinul pîrîtului nr. 235 din 03.05.2013, s-a decis rezilierea contractului individual de muncă cu reclamantul în baza art. 47 lit. f) din

Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27.12.2012 și anume în legătură cu lichidarea subdiviziunii poliției sau cu reducerea statelor de personal, dacă polițistul refuză transferul într-o altă funcție.

Astfel, reclamantul Mihai Alexandru a menționat că ordinul MAI prin care a fost eliberat din funcție este ilegal și pasibil anulării, deoarece angajatorul a încălcat flagrant prevederile art. 88 alin. (1) lit. (c) din Codul muncii, nepropunând o altă funcție de competența reclamantului și de nivelul celei pe care reclamantul o ocupa; angajatorul nu a respectat dreptul lui preferențial la menținerea la lucru în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal prevăzut de art. 183 din Codul muncii, cu toate că are un stagiu de 26 ani în cadrul organelor afacerilor interne și a fost stimulat pentru merite deosebite în activitate și are la întreținere un copil minor.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 08 octombrie 2014, a fost admisă cererea de chemare în judecată a lui Mihai Alexandru, a fost anulat ordinul nr. 235 din 03.05.2014 cu privire la întreruperea raporturilor de serviciu, rezilierea contractului individual de muncă; a fost restabilit Mihai Alexandru în serviciu în funcția de șef-adjunct Direcția Generală servicii operative a Departamentului poliție; s-a încasat de la Ministerul Afacerilor Interne al RM în beneficiul lui Mihai Alexandru pentru absența forțată de la serviciu 113 709,94 lei și prejudiciul moral în mărime de 7 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

În susținerea soluției adoptate, instanța de fond a invocat prevederile art. 86 alin. (1) lit. b) și c), 88 Codul muncii, concluzionând că de fapt, reducerea instituției structurale, în care deținea funcția reclamantul Mihai Alexandru, nu a avut loc, făcându-se doar schimbarea denumirii instituției, modificarea subordonării și limitarea competenței, respectiv fiind ignorată procedura de concediere în cazul lichidării unității, reducerii numărului sau a statelor de personal, deoarece instanței nu i-a fost prezentat ordinul despre lichidarea instituției.

Totodată, instanța de fond a constatat că reclamantului i s-a propus un alt loc de muncă în ziua concedierii, dar nu o dată cu preavizarea.

La data de 13.10.2014, Ministerul Afacerilor Interne al RM a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 octombrie 2014, cu adoptarea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea cererii de apel, apelantul a indicat că instanța de fond a interpretat eronat legislația în vigoare, iar concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii și contrar prevederilor art. 26 din Legea contenciosului administrativ.

Apelantul consideră că prima instanță în motivare nu dovedește circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond și nu reflectă motivele concluziilor sale privind admiterea pretențiilor,

Prin Ordinul MAI nr. 5 din 04.01.2013 reclamantului i s-a adus la cunoștință că funcția de șef-adjunct al DGSO a DP urmează a fi redusă, iar instanța de fond în hotărâre a indicat precum că nu i-a fost prezentat ordinul despre lichidarea instituției sau reducerea numărului sau a statelor de personal, or, apelantul susține că a prezentat ordinul MAI nr. 5 din 04.01.2013 cu privire la preavizarea efectivului MAI, despre reducerea funcțiilor.

De asemenea, Ministerul Afacerilor Interne a precizat că din procesul-verbal cu privire la propunerea unor funcții în legătură cu reducerea statului de personal din

03.05.2013, rezultă că lui Mihai Alexandru i-a fost propusă funcția de șef al Secției analiză și planificare a Centrului pentru combaterea traficului de persoane al Inspectoratului Național de Investigații al IGP, funcție pe care ultimul a refuzat-o, ceea ce denotă în mod tacit acceptarea concedierii.

Afirmația intimatului precum că angajatorul urma să-i propună o funcție de nivelul celei deținute anterior este una declarativă, deoarece Codul muncii nu prevede expres faptul dat.

Mai mult, apelantul consideră că este eronat argumentul intimatului Mihai Alexandru precum că angajatorul MAI era obligat în aceeași zi cu preavizarea de a-i propune o altă funcție, or, MAI a respectat prevederile normei legale și i-a propus funcție vacantă la acel moment în cadrul unității. Propunerea unei funcții vacante o dată cu preavizarea nu presupune nicidecum propunerea funcției vacante în aceeași zi când a fost preavizat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2015, cererea de apel declarată de către Ministerul Afacerilor Interne al RM a fost respinsă, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 08 octombrie 2014.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate. Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărîre legală și întemeiată.

La 13.07.2015, Ministerul Afacerilor Interne al RM a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2015 și a hotărîrii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 08 octombrie 2014, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea lui Mihai Alexandru să fie respinsă.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, instanțele judecătorești nu au elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei și au încălcat și aplicat eronat normele de drept material.

La 11.09.2015, intimatul Mihai Alexandru a depus referință la cererea de recurs, solicitînd respingerea acestuia, cu menținerea hotărîrilor judecătorești contestate, pe care le consideră întemeiate și legale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) și (2) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al RM în termen, avînd în vedere că copia deciziei contestate a fost expediată și recepționată de către recurent la 11.06.2015 (f.d. 239, vol. I și 5, vol. II), iar recursul a fost depus la 13.07.2015.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat Ministerul Afacerilor Interne al RM a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificând, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul urmează să fie admis, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

La examinarea litigiului atît instanța de fond, cît și cea de apel au interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material și în consecință au adoptat hotărîri ilegale. Totodată, în speță sunt stabilite fapte suficiente pentru a da o soluție nouă de respingere a acțiunii.

Potrivit materialelor cauzei, reclamantul Mihai Alexandru s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM, prin care a solicitat anularea ordinului de eliberare ca ilegal și restabilirea în funcția deținută pînă la eliberare, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral în mărime de 5 salarii medii lunare, precum și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 08.10.2014, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22.04.2015, a fost admisă parțial acțiunea și s-a dispus anularea ordinului nr. 235 din 03.05.2014 cu privire la întreruperea raporturilor de serviciu, rezilierea contractului individual de muncă; restabilirea lui Mihai Alexandru în serviciu în funcția de șef-adjunct Direcția Generală servicii operative a Departamentului poliție; încasarea de la Ministerul Afacerilor Interne al RM în beneficiul lui Mihai Alexandru pentru absența forțată de la serviciu 113 709,94 lei și prejudiciul moral în mărime de 7 000 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră hotărîrile instanțelor judecătorești ilegale, pornind de la următoarele.

După cum rezultă din actele cauzei, intimatul Mihai Alexandru a fost concediat din organele afacerilor interne prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne al RM nr.235EF din 03.05.2013, în temeiul prevederilor art. 47 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27.12.2012

Circumstanțele care au generat concedierea intimatului Mihai Alexandru au constituit lichidarea subdiviziunii poliției și refuzul polițistului de a fi transferat într-o altă funcție.

Potrivit prevederilor art. 3 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de:

- a) autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi;
- b) subdiviziunile autorităților publice;
- c) funcționarii din structurile specificate la lit.a) și b).

La caz, anularea ordinului Ministerului Afacerilor Interne al RM de întrerupere a raporturilor de serviciu și rezilierea contractului individual de muncă, constituie obiect al acțiunii în contenciosul administrativ.

Potrivit art. 26 alin. (1) al legii menționate, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care:

- a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii;
- b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței;
- c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Analizînd pretențiile reclamantului, instanța de recurs constată că acesta invocă drept temei de anulare a ordinului de concediere încălcarea procedurii stabilite de art. 88 Codul muncii, iar instanțele rețin aceste pretenții ca întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 86 alin. (1) lit. b) și c) Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite în cazul lichidării unității sau încetării activității angajatorului persoană fizică, precum și în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal din unitate.

Potrivit circumstanțelor pricinii, Ministerul Afacerilor Interne al RM a fost supus unei organizări instituționale, prin crearea/absorbția/fuziunea/divizarea unor structuri distincte cu entitate juridică sau prin lichidarea unor subdiviziuni.

Urmare a reorganizării instituționale, a fost aprobat ordinul MAI nr. 70 din 28.02.2013 Cu privire la statele de organizare ale subdiviziunilor Aparatului Central, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (f.d. 75, vol. I).

Potrivit acestui ordin, subdiviziunea în care a activat anterior intimatul Mihai Alexandru nu se regăsește, la fel nici funcția de șef-adjunct, ceea ce denotă faptul că a avut loc o lichidare a subdiviziunii și reducerea funcției.

Mai mult ca atât, odată cu preavizarea prin ordinul MAI nr. 5 din 04.01.2013 (f.d. 72, vol. I), intimatul a fost înștiințat că funcția sa urmează a fi redusă.

În acest sens, atât afirmația reclamantului-intimat, cât și concluzia instanțelor ierarhic inferioare, precum că a fost încălcată procedura de concediere, deoarece nu a fost emis ordin de lichidare a unității sau reducerea numărului sau a statelor de personal, Colegiul le apreciază ca fiind eronate.

Potrivit art. 88 alin. (1) Codul muncii, angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art.86 alin.(1) lit.b) și c)) doar cu condiția că:

a) va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărîre), motivat din punct de vedere juridic, cu privire la lichidarea unității ori reducerea numărului sau a statelor de personal.

Or, aprobarea ordinului MAI nr. 70 din 28.02.2013 „Cu privire la statele de organizare ale subdiviziunilor Aparatului Central, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne” constituie acel ordin de lichidare a unității sau reducerea numărului sau a statelor de personal. Astfel, dacă anterior Direcția generală servicii operative a DP al MAI se afla în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, după aprobarea reformei instituționale, o asemenea unitate nu s-a mai regăsit, respectiv a fost lichidată.

Totodată, în acest sens poate fi apreciat și ordinul MAI nr. 5 din 04.01.2013 Cu privire la preavizarea efectivului MAI despre reducerea funcțiilor în contextul reformei instituționale și organizatorice a MAI și în legătură cu aprobarea Hotărîrii Guvernului nr. 986 din 24.12.2012 cu privire la structura și efectivul-limită ale IGP și Hotărîrii Guvernului nr. 990 din 26.12.2012 cu privire la modificarea și completarea unor hotărîri ale Guvernului.

În contextul dat, este eronată și concluzia instanțelor precum că Direcția generală servicii operative a DP al MAI și Inspectoratul național de investigații al IGP al MAI au același scop: investigarea și descoperirea infracțiunilor și s-a modificat doar competența și subordinea. Or, misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile și drepturile fostei Direcții generale servicii operative a DP și actualului Inspectorat național de investigații sînt diferite, deoarece potrivit organigramelor (ordinul MAI nr. 126 din 09.04.2010 și ordinul MAI nr. 213 din 03.07.2013) și Regulamentelor de funcționare, fosta unitate DGSO a DP al MAI reprezenta o subdiviziune operativă a MAI de dirijare și organizare, iar noua entitate INI reprezintă o subdiviziune specializată care se subordonează IGP.

Colegiul apreciază ca fiind eronată și poziția instanțelor ierarhic inferioare vis-a-vis de propunerea salariatului preavizat a unui alt loc de muncă.

Potrivit art. 88 alin. (1) Codul muncii, angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art.86 alin.(1) lit.b) și c)) doar cu condiția că:

c) o dată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, va propune în scris salariatului preavizat un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității respective.

În primul rînd, norma citată se referă la situația cînd se reduce numărul sau statele de personal din unitatea respectivă, pe cînd în situația din speță, a fost redusă unitatea integral prin lichidare și corespunzător nu-i mai putea fi propus un loc de muncă în acea unitate.

Într-al doilea rînd, în ceea ce ține de momentul propunerii unui alt loc de muncă, acesta nu putea fi propus în momentul preavizării, deoarece ordinele cu privire la statele de organizare ale Inspectoratului General al Poliției al MAI și cel al subdiviziunilor Aparatului Central și al instituțiilor din subordinea MAI, au fost emise abia la 28.02.2013, adică după aproape două luni de la preavizare și la acel moment nu se cunoștea despre organigrama și statele de personal care urmau a fi create.

Potrivit art. 88 alin. (4) Codul muncii, în caz de lichidare a unității, angajatorul este obligat să respecte procedura de concediere prevăzută la alin.(1) lit. a), b), f), g) și i).

Prin urmare, angajatorul a respectat procedura stabilită, în speță a emis ordin cu privire la lichidarea unității ori reducerea numărului sau a statelor de personal și ordin cu privire la preavizare

În consecință, deoarece pretenția privind anularea ordinului de concediere este neîntemeiată, cerințele subsecvente acesteia privind restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și a prejudiciului moral, la fel Colegiul le consideră neîntemeiate.

Potrivit art. 25 alin. (1) lit. a) al Legii contenciosului administrativ, judecînd acțiunea, instanța de contencios administrativ respinge acțiunea ca fiind nefondată sau depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide că instanțele judecătorești eronat au interpretat și aplicat legea materială la soluționarea litigiului dedus judecății în speță, deoarece, prin actele cauzei a fost demonstrată netemeinicia acțiunii reclamantului-intimat.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2015 și hotărîrea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 08 octombrie 2014 și de a adopta o hotărîre nouă de respingere a acțiunii.

Ținînd cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al RM.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2015 și hotărîrea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 08 octombrie 2014 și se adoptă o hotărîre nouă.

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată a lui Mihai Alexandru împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM privind anularea ordinului, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valeriu Doagă

Ion Druță

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea